

Vejrforholdene i september måned 1952.

Udarbejdet på grundlag af Det danske meteorologiske Instituts månedsoversigt over vejrforholdene.

September 1952 havde omtrent normale vindforhold og en del over normal nedbør. I simpelt gennemsnit fik Jylland-Øerne 78 mm eller 37 pct. mere end de normale 57 mm. Det korrigerede »fladetro« gennemsnit for nedbørmængden er beregnet til 79,8 mm mod normalt 58,6 mm. Middeltemperaturens landsgennemsnit blev 10,8 ° eller 1,5 ° under normalen.

Flere gange i månedens løb var der ret betydelige temperatursvingninger. København havde kun 2 og Tarm 3 døgn med middeltemperatur over det normale. Derimod havde de 2 steder henholdsvis 6 og 5 kolde døgn, dog ingen meget kolde.

Stationernes højeste temperaturer indtraf overvejende den 1. og androg mest 17—18 ° ved vestkysten, 19—20 ° i Jylland og på Bornholm og 20—21 ° på Øerne. De laveste temperaturer aflæstes på spredte datoer, dog især den 16. og 20. Flere steder i Nord- og Midtjylland kom temperaturen under frysepunktet, men i de øvrige egne af landet var 1—4 ° det laveste. Ved Øernes kyster lå månedens minimumstemperatur på 5—7 °, på Anholt endog 8,3 °.

Middeltemperaturen varierede fra knap 10 ° over det indre Jylland til ca. 12 ° ved landsdelenes kyster. Varmest var det i Gedser, der havde 12,4 °, og køligst i Randers, der kun nåede 9,2 °.

Den absolut højeste temperatur, 22,2 °, målt i Kirke Stillinge den 1., medens den absolut laveste, ÷ 2,0 °, aflæstes ved Fossevangen den 13. Frostdagenes antal blev i gennemsnit 0,12, normalt 0,2.

Uroligt vejr forekom mere varigt ved Skagerak den 17.—19. og over næsten hele landet den 22., mens det den 26.—27. navnlig var over Kattegat.

Som nævnt var nedbøren stor, og den faldt for en væsentlig del (72 pct.) i 3. tidøgn. Ligesom i august var den aftagende mod øst. I gennemsnit fik Jylland 88,2 mm, d. v. s. 42 pct. over normalen, og Øerne 60,4 mm eller 19 pct. for meget. For de større områder varierede nedbørmængden fra 118,0 mm i Sønderjylland til 49,2 mm i Holbæk amt. I Jylland var kun 8, på Øerne 7 og på Bornholm 11 døgn så godt som nedbørfri.

Nedbørens afvigelse fra normalen.

		Nedbør mm	Normal 40 år	Afv. i pct. af normalen
Hjørring	amt	77	55	+ 40
Thisted	»	80	62	+ 29
Aalborg	»	68	53	+ 28
Viborg	»	84	58	+ 45
Randers	»	54	52	+ 4
Aarhus	»	76	58	+ 31
Vejle	»	92	65	+ 42
Ringkøbing	»	99	67	+ 48
Ribe	»	107	74	+ 45
Sønderjylland		118	69	+ 71
Odense	amt	65	53	+ 23
Svendborg	»	66	55	+ 20
Langeland		57	51	+ 12
Samsø		49	44	+ 11
Holbæk	amt	49	49	0
Sorø	»	54	49	+ 10
Frederiksborg	»	74	53	+ 40
København	»	58	50	+ 16
Præstø	»	63	48	+ 31
Maribo	»	56	50	+ 12
Bornholm		77	56	+ 38

Den højeste månedssum havde Skodborg J. med 166,1 mm, den laveste Omø, der kun fik 26,7 mm. Nedbørdagenes antal blev i gennemsnit 18, normalt 13, varierende fra 21 i Sønderjylland og Ribe amt til 14 på Samsø og Langeland. Størst nedbør i et døgn, 40,0 mm, målt den 26. i Agerbæk (Ribe amt). Hagl forekom hyppigt, og strømninger af kold polarluft påvirkede vejrforholdene ret stærkt.

Tåge forekom ved 24 fyr gennemsnitlig kun 1 dag, normalt 3, men den var ret spredt og forekom hyppigst i Østjylland.

Torden hørtes på ialt 20 dage, normalt 13; den var især i månedens første halvdel hyppig i Jylland.

Soltimernes antal var næsten overalt nær det normale. Jylland-Øerne fik 169 og Bornholm 175. Antallet varierede fra 195 i Maribo til 149 i København.

Mindre meddelelser.

Maskin- og traktorkursus for landmænd på Teknologisk Institut.

For at imødekomme tidens krav vil undervisningen atter i år blive koncentreret om motorer, traktorer og de landbrugsmaskiner, der særlig er behov for.

Hensigten med disse kursus er at give landmænd vejledning i indstilling, betjening og opbevaring af de maskiner, der anvendes i landbruget.

Der afholdes følgende kursus på Teknologisk Institut:

Maskiner og traktorer: 5.—17. januar 1953.

Maskiner og traktorer: 26. januar—7. februar 1953.

Traktorer og traktorredskaber: 9.—14. marts 1953.

»Den teknologiske Undervisning« i Horsens afholder følgende kursus:

Maskiner og traktorer: 5.—17. januar 1953.

Maskiner og traktorer: 2.—14. februar 1953.

Traktorer og traktorredskaber: 16.—21. februar 1953.

Indmeldelse sker ved at skrive til »Maskinkursus«, Teknologisk Institut, Hagemannsgade 2, København V.

Konsulentmødet 1953.

Konsulentmødet vil som sædvanligt blive afholdt den sidste fredag og lørdag i februar måned (den 27. og 28. februar 1953). Da det forberedende møde angående tilrettelæggelsen altid afholdes midt i december, beder udvalget for konsulentmøderne, hvis adresse er: Landhusholdningsselskabet, Rolighedsvej 26, København V., om, at alle, der måtte have forslag til foredragsemner ved denne lejlighed, vil indsende disse forslag inden 10. december d. å. Forslag udbedes til såvel de forskellige sektionmøder som til mødets 2. dag, det almindelige konsulentmøde.

Stor korneksport.

Eksport af dansk korn har hidtil ikke været almindelig, men i år bliver der tale om en væsentlig eksport, både af maltbyg og andet korn. En opgørelse i slutningen af november måned viser, at der i den forløbne del af høståret er eksporteret 231 000 tons maltbyg samt en malmængde svarende til 22 000 tons byg. Af andet korn er udført 40 000 tons, så eksporten ialt andrager 293 000 tons. I samme periode indførtes 138 000 tons korn og majs. Der er altså indtil nu et eksportoverskud på 155 000 tons korn.

Stor nedgang i landbrugets arbejdskraft.

Den 12. juli lod Det statistiske Departement foretage den årlige landbrugstælling, der bl. a. omfatter antallet af medhjælpere i landbruget. En foreløbig opgørelse viser, at der har været en tilbagegang på ikke mindre end 13 000 i årets løb.

Som følge af den udvidede anvendelse af maskinelle hjælpemidler måtte en nedgang i antallet af beskæftigede imødeses, men navnlig på baggrund af den lille fremgang på 300 i fjor er nedgangens størrelse dog overraskende stor. Den fordeler sig med 6 100 på mandlige og 6 900 på kvindelige medhjælpere. Forholdsmæssigt er nedgangen for kvindelige medhjælpere dog langt større, end det absolutte tal angiver — næsten 3 gange så stor som for de mandliges vedkommende — idet der i 1951 var 150 700 mandlige og kun 63 800 kvindelige medhjælpere.

Skelner man mellem ansættelsesforholdene, har der været en nedgang på 10 600 fastansatte og 2 400 løst beskæftigede medhjælpere. Af de 10 600 faste medhjælpere, der forlod landbruget, var 5 300 hjemmeværende børn og slægtninge, 5 200 fremmede medhjælpere uden og 100 med egen husstand.

Siden 1939 har tilbagegangen i landbrugets arbejdskraft ialt andraget ca. 105 400 eller 34 pct. af det samlede antal medhjælpere.

Landbrugsarealets benyttelse.

Af en foreløbig opgørelse, som Det statistiske Departement har foretaget af materialet fra landbrugstællingen den 12. juli, fremgår det, at det samlede landbrugsareal er formindsket med 12 300 ha i årets løb. Heraf falder 5 300 ha på Øerne og 7 000 ha på Jylland. Det samlede landbrugsareal udgjorde i 1952 3 127 000 ha.

Arealerne med korn og bælgssæd til modenhed er forøget med ialt 56 000 ha. Forøgelsen omfatter dog kun kornarterne rug, byg og blandsæd, hvis arealer er udvidet med henholdsvis 16 400, 46 000 og 6 200 ha. Hvedearealet er derimod formindsket med 5 800 ha, og havrearealet har fortsat sin tilbagegang med 4 100 ha.

Rodfrugtarealerne er gået 8 100 ha tilbage. Det gælder især kålroer og runkelroer. Til gengæld er der en lille fremgang for kartofler, fodersukkerroer og sukkerroer. En forholdsmæssig stor tilbagegang, ikke mindre end 14,4 pct., falder på andre høstarealer, herunder frøafgrøder, grønsager på friland samt olie- og spindelplanter. Også brakarealet er gået tilbage. Det drejer sig om ialt 1 900 ha eller 27,1 pct. i forhold til i fjor. Arealet med græs og grønfoder i omdriften gik 31 800 ha tilbage.

Landbrugets prisforhold i oktober måned 1952.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i kr. pr. 100 kg.

	1951			1952		
	Hele året	Januar -okt.	Okt. måned	Januar -okt.	Sept. måned	Okt. måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk ab mejeri	34,44	33,86	35,67	37,37	39,50	41,10
Smør	559	551	560	611	650	650
Ost, 45 pct.	360	360	356	387	418	420
Æg	344	320	476	368	417	472
Slagterisvin, sl. v.	425	420	448	453	444	420
Slagtekøer, 1. kl., lev. v. ¹⁾	194	191	204	185	173	162
Stude og kyier, 1. kl., lev. v. ¹⁾ ..	243	241	252	234	223	204
Smågrise, Køge, kr. pr. stk. ...	85	83	104	108	105	91
Kælvekøer, Odense, 1. kl., kr. pr. stk.	1264	1264	—	1422	1450	1370
Unge heste, Odense, kr. pr. stk.	1545	1553	1600	1718	1740	1613
Hvede ²⁾	58,90	60,61	50,50	52,49	52,00	52,38
Rug ²⁾	59,79	61,68	50,50	52,49	52,00	52,38
Byg	64,82	63,65	65,81	62,96	58,44	58,00
Havre	63,65	62,52	63,19	51,89	44,31	44,15
Kartofler, sælgers st., Sjælland	22,46	22,76	19,60	20,52	16,67	17,00
Halvsildig rødkløverfrø	726	721	775	720	755	830
Hvidkløverfrø	873	905	788	651	633	645
Hundegræsfrø	299	317	233	251	250	260
Alm. rajgræsfrø, tidlig	155	160	139	125	110	113
Ital. rajgræsfrø	147	149	141	124	110	115
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	64,92	64,00	67,50	70,94	67,50	67,25
Solsikkekager	63,92	63,00	66,50	69,97	66,50	66,50
Kunstgødning:						
18 pct. superfosfat	18,46	16,65	21,05	21,25	19,60	19,60
40 pct. kaligødning	23,09	24,03	21,55	22,09	21,30	21,55

1) Notering for kreaturer til eksport.

2) Fra og med august 1951 = alleveringspris + lagringstillæg. Korn iøvrigt = købernotering på Københavns børs.

Tabel 2. Prisindeks. (Femåret 1909/14 = 100).

	1951			1952		
	Hele året	Januar -okt.	Okt. måned	Januar -okt	Sept. måned	Okt. måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk.....	328	322	342	356	376	391
Smør	267	264	268	292	311	311
Æg	292	271	403	312	353	400
Slagterisvin	438	433	462	467	458	433
Slagtekøer, 1. kl.	334	329	352	319	298	279
Stude og kvier, 1. kl.	398	395	413	384	366	334
Unge heste, Odense	210	211	217	233	236	219
Hvede	426	439	365	380	376	379
Rug	501	517	423	440	436	439
Byg	503	494	511	489	454	450
Havre	528	519	524	430	367	366
Kartofler.....	599	607	523	547	445	453
Landbrugsprodukter ialt	342	338	361	356	361	358
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager.....	442	430	454	483	460	458
Solsikkekager	496	489	516	543	516	516
Kunstgødning:						
18 pct. superfosfat	312	281	356	359	331	331
40 pct. kaligødning.....	194	202	181	185	179	181
Kunstgødning ialt	214	206	227	241	233	233
Udsæd (markfrø)	371	371	371	382	382	382